

Vår sakshandsamar:
Svein Ove Otterlei

Dato:
12.11.2013

Referanse:

Notat vedk. Haram og Sandøy kommuner si medfinansiering av Nordøyvegen

Kommunerevisjonen er beden om å gi ein kort uttale vedk. Haram og Sandøy kommunar si medfinansiering av det fylkeskommunal vegprosjektet Nordøyvegen.

Når det gjeld eit eventuelt tilskott til fylkeskommunen så kjem det inn under det *God kommunal rekneskapsskikk (GKRS)* omtaler som *Tilskudd til andres investeringsutgifter*. GKRS har utarbeidd ein mellombels kommunal rekneskapsstandard (KRS) nr 4 om avgrensing mellom driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen, fastsett den 17. desember 2009 med endringar 16. desember 2010. Under avsnitt 3.1, punkt 9 går det fram at:

Tilskudd til andres investeringsutgifter er en driftsutgift som skal regnskapsføres i driftsregnskapet. Unntak fra dette er investeringstilskudd til kirkelig fellesråd, som føres i investeringsregnskapet.

KRS 4 er ikkje ein endeleg standard, slik at kommunen kan vike frå den, men det krev at ein kan grunngi dette på ein fagleg god måte. I eit brev frå GKRS til Oslo kommune av 10. februar 2006 står det at:

KRS 4 har status som foreløpig som bør følges (leses som skal), og eventuelle avvik fra standarden må faglig begrunnes. Dersom Oslo kommune har faglige begrunnelser for å regnskapsføre tilskuddene i investeringsregnskapet, for eksempel fordi kommunen mener dette gir bedre uttrykk for de reelle forhold i transaksjonene, transaksjonens kompleksitet ikke framkommer fullt ut i brevet, realiteten er at det erverves eiendeler i mellomperiodene m.v, må dette eventuelt nærmere begrunnes.

Vidare at:

Foreningen vil ta med seg den aktuelle problemstillingen knyttet til regnskapsmessig behandling av kommunale – interkommunale og offentlige infrastrukturinvesteringer i forbindelse med framtidig omgjøring av KRS 4 til endelig standard.

I oversendingsbrev av endeleg standard datert 17. desember 2009 går det likevel fram at:

En rekke høringsinstanser tar opp problemstillingen med kommunale bidrag til andres infrastrukturinvesteringer. Det vises bl.a. til at disse bidragene ofte utgjør langsiktige og vesentlige kostnader av stor samfunnsmessig betydning. GKRS har tidligere vurdert spesielt om det kunne gjøres endringer på dette området, men har ikke funnet tilstrekkelig hjemmel for å

gjøre endringer på dette området i standarden. Kommunal- og regionaldepartementet er orientert om problemstillingen.

Kommunerevisjonen er ikkje kjent med kva for vurderingar KRD har gjort seinare.

Kommunerevisjonen vurderer det slik at regelverket for regnskapsføring av medfinansiering mellom fylkeskommune og kommunar ikkje er særleg godt utvikla. Vår vurdering er likevel at gjeldande rett, truleg er slik at eit tilskott frå kommunane til fylkeskommunen bør bli ført til utgift i driftsrekneskapen. Vi er likevel noko usikker på om dette gir eit godt uttrykk for dei reelle tilhøva i transaksjonane.

Ved å føre til utgift i driftsrekneskapen må kommunen finansiere med driftsfond. Om kommunen ikkje har eit tilstrekkeleg driftsfond per 31. desember 2017, må kommunen dekkje mellomverande med ei løyving over driftsbudsjettet.

Kommunerevisjonen er også beden om å kort vurdere i kva grad kommunen kan føre over investeringsrekneskapen, og gi ein uttale over ulike finansieringsmodellar.

I KRS nr. 4 vedk. *Investeringsutgifter – tiltak av investeringsmessig karakter* står det at:

Som utgifter til tiltak av investeringsmessig karakter regnes: Anskaffelse av eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, og som er av vesentlig verdi.

Vidare under punkt 2 står det:

Med eie eller bruk er ment at det ikke nødvendigvis er det formelle eierforholdet til eiendelen som skal legges til grunn. Avgjørende er om kommunen blir reell eier eller medeier av eiendelen. Likevel slik at overtakelse av formell eierrettighet normalt vil anses til eget eie eller bruk. Det skal i vurderingen av hvem som er reell eier legges stor vekt på disposisjonsrett og ansvar for forpliktelser knyttet til eiendelen. Det vil si at kommunen anses å være reell eier av eiendelen dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til eiendelen, eller kommunens andel av denne, er gått over på kommunen

Bruk av lån er regulert i kommunelova § 50, der nr 1 angir at:

Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk.

I merknaden går det fram ei presisering av omgrepet *til eget bruk* ved at:

Det kan kun tas opp lån til investeringer til «eget bruk». Formuleringene er ment å presisere at det ikke er det formelle eierforholdet som uten videre kan legges til grunn, avgjørende er hvem som er å betrakte som eiendelens reelle eier. Det skal ved denne vurderingen legges stor vekt på hvem som har disposisjonsrett over eiendelen og hvem som har ansvaret for forpliktelser som er knyttet til eiendelen.

Nordøyvegen AS vart stifta den 16. oktober 1987, og er eigd av Haram Kommune med 43,16 %, Sandøy Kommune med 41,54 %, medan dei mange andre småaksjonærane utgjer 15,30 %. Ved utgangen av 2012 hadde selskapet ein innskoten kapital på 7 125 000 kr.

Selskapet sitt føremål er å:

Arbeide for køyrbar veg/bru/tunnel frå fastlandet i Haram til øyane, Lepsøy, Haramsøy, Flemsøy/Skuløy, Fjørtoft og Harøy, samt det som står i samband med dette, herunder drift. Selskapet skal arbeide for å realisere desse prosjekta ved statlege løyvingar, låneopptak, bompengoordningar o l.

Når det gjeld kjøp av aksjar i Nordøyvegen AS må ein ta utgangspunkt i kva for føremål og intensjon kommunen har med å engasjere seg i selskapet. Dette vil i stor grad vere retningsgivande i høve til klassifiseringa mellom anleggsmidlar og omløpsmidlar.

Anleggsmidlar er delt inn i tre kategoriar: varige driftsmidlar, finansielle anleggsmidlar og immaterielle eigendelar. Etter KRS nr 1 kan kommunen klassifiser aksjar med løpetid utover eitt år som finansielle anleggsmidlar. God kommunal rekneskapsskikk angir at finansielle anleggsmidlar gjerne er aksjar:

... i bedrifter som kommunen har en spesiell interesse av å engasjere seg i eller som er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert

Plasseringar som er meir finansielt orienterte vil alltid vere omløpsmidlar.

Kjøp av finansielle anleggsmidlar fører ein til utgift over investeringsrekneskapen. Vanlegvis blir investeringsrekneskapen finansiert med lån, investeringsfond eller ei overføring frå driftsrekneskapen til investeringsrekneskapen. Ei overføring frå driftsrekneskapen krev økonomisk handlingsrom og/eller driftsfond, då det vil skje ei såkalla stryking om kommunen har meirforbruk i driftsrekneskapen det gjeldande år.

Når det gjeld bruk av lån, så er det nok rett forståing at kommunelova § 50 er uttømmende med omsyn til kva ein kommune kan låne til. Det er investeringar i bygningar, anlegg og varige driftsmidlar. Finansielle anleggsmidlar og immaterielle eigendelar kjem altså ikkje inn under dette.